

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 14. De reliquis beneficiorum divisionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

§. 14.

De reliquis beneficiorum divisionibus.

371 **C**UM jam in præmissis notaverimus, quando agimus de beneficiorum divisionibus, nomen *beneficii* à nobis sumi latè, ut expositum est *n. 151.* notandū ulterius ad præmissas beneficiorum divisiones, revocari primo etiam beneficia *patrimonialia*, secūdō, beneficia *affecta, reservata, devoluta*; item *Vicarias, beneficia, quæ requirunt residentiam*, aut conferri debent *prævio concursu, &c. &c.* De beneficiis patrimonialibus diximus aliquid *n. 300.* sunt enim, illa, quæ conferenda sunt sive liberè, sive ad præsentationem, vel nominationem Patronorum iis, qui degunt in tali Provincia, vel Patria, Parochia, Civitate, vel Castro; quippe fundata vel à Parentibus, vel Majoribus eorum sub hoc modo, seu onere, vi suæ institutionis. V. dicta à *num. 363.*

372 Beneficium, cui Papa manum suam apponit, hoc est, cui ipse *facto aliquo* providet, *affectum* dicitur, & de his maximè agitur in Extravag. *Ad Romani. §. Romani. de præbend.* inter communes. Hæc affectio, seu manus appositio fit primò reservatione beneficii; Secūdō, quovis actu reali, seu facto Papæ circa aliquod beneficium v. g. quando illud concedit in Commendam etiam temporalem, ut dixi à *n. 269.* vel cum jure præventionis *mandat* alicui provideri de aliquo beneficio.

Finis autem, propter quem Pontifex beneficia afficit, seu manum suam apponit, solum est, ad effectum conferendi tale beneficium, seu ut illa conferat; Garcia *p. 2. de benefic. c. 1. n. 150.* quare, si alio fine manum apponit, non obinde beneficium manet affectum, seu pro tunc Pontifici reservatum; sic Garcia cit. Et ideo, quando illa provisio, ad cuius finem Pontifex beneficium manum apposuit, effectum sortita est, cessat *affectio* beneficii, sic Azor *p. 2. l. 6. c. 34. g. 5.* hinc, *affectio* est solum pro tempore limitato, nimirum pro illa subsequenti provisione, Castropalaus *p. 2. D. 2. p. 15. n. 4.* Ex hoc colligitur, beneficium non manere affectum ex eo, quòd Pontifex *mandet* beneficium *resignari* in favorem, vel habeat onus pensionis; nec ex eo, quòd Pontifex illud curet provideri ex falsa relatione v. g. quòd sit ei reservatum, vel libe-

rū cum tamen non sit, sic Castropalaus cit.

Effectus hujus *affectio* est, quòd, quando alicui beneficio Papa, juxta dicta, manum suam apponit, nullus Papæ inferior circa talis beneficii provisionem se intrmittere potest; differt autem à *reservatione*, quòd hæc fiat *actu verbali*, illa etiam *reali*, & facilius tollatur reservatio, quàm affectio, ut notat Vivianus *cit. l. 1. c. 1. n. 136.* Ex quo vides, beneficia *affecta*, non esse propriè *reservata*. Reservatio enim est perpetua affectio, solum ad tempus subsequentis provisionis, qua posita cessat affectio; sic Castropalaus *de benefic. tr. 13. D. 2. p. 15. n. 4.*

Quæstio ulterior est in hac materia, an *beneficium per reservationem evadat affectum?* Affirmativam tenent Authores communiter, volentes, beneficium posse dupliciter *affectum* reddi: primò, per reservationem Papæ, secūdō, per appositionem manus, quæ contingit per signaturam supplicationis, per mandatum *de providendo*, ut dictum est, vel etiam per actuale, & gratiosam alicujus beneficii collationem, imò Garcia *p. 5. de benefic. c. 1. n. 138.* docet, per solum reservationis decretum, sive per solam constitutionem, irritantem secus attempta, etsi Papa ipso actu de beneficio vacante nihil disponat, beneficium manere *affectum*.

Altera quæstio est, an beneficium *per affectionem* evadat *reservatum?* 1. negativè. 1. quia affectio *factis*, reservatio, *verbis* constituitur. 2. quia, *affectio* est solum temporanea, *reservatio* perpetua. 3. quia affectio est solum *ad effectum providendi* seu conferendi beneficium, reservatio fit etiam *ob alios fines* v. g. ut beneficium resignetur in favorem tertii.

Reservatio beneficii nihil aliud est, 374 quàm beneficii vacaturi ad se avocatio, hinc, quando Pontifex provisionem beneficii, cum vacaverit, ad se avocet, adimendo Collatoribus aliis facultatem de illo providendi, beneficium dicitur *Papæ reservatum*. Reservatio alia est *generalis*, quæ reservatur provisio plurium beneficiorum sub una ratione communi v. g. beneficia *Ecclesie Cathedralis* beneficia *vacantia apud Sedem*, vel *certis mensibus*: Alia est *specialis*, quæ reservantur certa solum beneficia, vel pro certis tantum personis. Rursus alia est reservatio *in corpore juris*

juris clausa, nimirum in 6. *libris decret.* & Clementis contenta: Alia, quæ habetur *extra corpus juris*, nimirum in aliis constitutionibus Extravag. in decretis & in reg. Cancellariæ; sic Azor *p. 2. l. 6. cap. 34. q. 4.*

375 Quæstio est, quot dentur reservationes in corpore juris? *1.* à nonnullis Doctoribus numerari quinque; *primam* in Extravag. *Ex debito de elect.* & in Extravag. *ad Regimen. de præbend. secundam*, quæ habetur in Extravag. *Execrabilis de præbend. tertiam*, quæ est de beneficiis devolutis ob negligentiam Prælatorum; *quartam*, quæ habetur *c. 1. §. 2.* ut lite pendente, de beneficio litigatoris; *quintam*, quæ est de beneficiis exemptis, & Papæ subjectis *per. 7. q. 1. c. mutationes*; item *per c. licet, c. inter corporalia, de translat.* Episcopi, & *Clem. in plerisque de elect.* his annumerant aliam, quæ est de beneficiis affectis, per Extravag. *Romani, de præbend.* inter communes.

Verùm alii reservationes factas per Extravagantes reputant *extra corpus juris*; sic Azor *p. 2. l. 6. c. 34. q. 4.* Garcia *de benefic. p. 5. v. 1. num. 142.* & alii deinde reservatio in Extravag. *ex debito*, & *ad Regimen*, fuit solum temporaria ad vitam Pontificis, ut not. Castropalaus *tr. 13. D. 2. p. 15. n. 3.* reservatio in Extravag. *Execrabilis*, est potius privatio, quàm reservatio; cum sit in poenam delicti; beneficia verò *devoluta*, non jure reservationis, sed devolutionis providentur; beneficii *litigiosi* provisio, *non reservatur*; sed solum *suspenditur* ad tempus litis; *exempta*, competunt Papæ *jure Ordinatio*, non, *reservationis*; affecta verò non rectè dicuntur reservata *ex n. 373.* hinc Azor, Garcia cit. & alii, colligunt, dari tantum unam reservationem in corpore juris clausam, nimirum illam, quæ habetur *c. 2. §. c. presenti, de præbend. in 6.* Sed de his ex professo dicemus in seqq.

376 Quæstio autem est, an beneficiorum reservatio sit favorabilis, vel odiosa? esse *favorabilem*, docet Gonzalez; sed rectius *odiosam* dicit Castropalaus *cit. p. 2. D. 2. p. 15. num. 5.* Nam illa restrin-

git concessionem favorabilem Ordinariis, ut ipsi conferant beneficia suæ diocesis: Lex enim, cujus materiam, obligatis illam observare, odium & rigorem continet, absolute odiosa est, non favorabilis; sic ille in fine.

Beneficium *devolutum* est, cujus conferendi potestas ab Ordinario Collatore (quod intra tempus à jure præscriptum, nulli contulerit, cum debuisset) ad Superiorem devolvitur. Beneficia enim conferenda sunt ab eo (ad quem spectat provisio, intra sex menses, *c. nulla 2. §. cum autem, de præbend.* Nam *dilatatio est Ecclesis damnosa, & animabus pernitiosa c. quam sit 6. de elect. in 6.* Et hæc constitutio procedit non tantum in collationibus, sed etiam electionibus in beneficiis Regularibus *c. dilectus 12. de præbend.* imò etiam in hospitalibus, conferri solitis in titulum; non autem, in Prælaturis principalibus Ecclesiarum Cathedralium, & Regularium. Nam hæc ultra tres menses vacare non debent, propter majus periculum; *c. ne pro defectu 41. de Elect.* Sed de ejusmodi beneficiis ex professo agemus suo loco inferius.

Vicariatus, seu *Vicaria* est beneficium, in quo alicui invicem alterius, cui substituitur, constitutum est jus percipiendi redditus Ecclesiasticos propter Officium Spirituale, vel in perpetuum, vel ad tempus. *Vicaria* enim alia est perpetua; alia temporalis, & ideo, in utroque jure, exstat titulus *de Officio Vicarii*. Vicarius *perpetuus* dicitur, qui Authoritate Episcopi, & Canonica institutione delectus, alicui sufficitur in Ecclesia parochiali, cum certa ex annexis Ecclesie proventibus portione, tanquam laboris, & operæ mercede, ut dicitur *c. Extirpanda, de præbend. §. qui vero & in c. ad hec, de Offic. Vicar.* Vicarius autem *temporalis*, qui alienius Authoritate in alterius locum sufficitur ad tempus, ac ad nutum ejus, qui ipsum substituit, revocari potest; plura *de his V. in seqq.* tum etiam *lib. 1. tit. 28. de Offic. Vicarii*: de beneficiis porro, quæ *requirunt residentiam* in Beneficiato, diximus *tit. 4. à num. 303.* de his, quæ conferri debent *per concursum*, dicemus infra.